

1.	Наслов на наставниот предмет	ХИРУРГИЈА			
2.	Код	МЕД-421			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Хирургија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта/VII I Пета/IX	7.	Број на ЕКТС кредити	20,5
8.	Наставник	Раководител на катедрат Доц. д-р Боро Цонов *наставата ја изведуваат сите наставници на катедрата по Хирургија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Исполнет услов за упис во VII семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Studentot da gi nau~i i sovlada ve{tinite vo ramkite na racionalnata dijagnostika i sovremenoto lekuvawe na hirurg{kite zaboluvawa. • Studentot da se zapoznae so osnovnite principi na dijagnosticirawe operativna priprema i lekuvawe vo ramkite na op{tata hirurgija. • Studentot racionalno da se osposobi da procenuva i da gi upatuva na lekuvawe akutnite hirurg{ki zaboluvawa koi ako pravovremeno ne se dijagnosticiraat i tretiraat mo`e da zavr{at fatalno. Studentot da se osposobi da gi procenuva i lekuva hirurg{kite zaboluvawa na centralniot nerven sistem, vratot i gradnite organi, kardiolo{kite i vaskularnite bolesti, digestivnite zaboluvawa, urolo{kite bolesti, detskite hirurg{ki zaboluvawa, plasti~nite i rekonstruktivnite korekcii, povredite na lokomotorniот sistem i vnatre{nite organi. 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Teoretska nastava: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Op{ta i voena hirurgija</u> • <u>Bolesti i hirurg{ki tretman na centralniot nerven sistem</u> • ВОВЕД ВО НЕВРОХИРУРГИЈАТА • ПРЕГЛЕД НА НЕВРОХИРУРШКИ БОЛЕН • ПАРАКЛИНИЧКИ ИСПИТУВАЊА • ИНТРАКЦИОНАЛНА ДИНАМИКА • ВРОДЕНИ АНОМАЛИИ • КРАНИОСИНОСТАЗИ • КРАНИОЦЕРЕБРАЛНИ ПРОВРЕДИ-КЦП • КЛИНИЧКА ПРОЦЕНКА НА ПАЦИЕНТ СО ПРЕТРПЕНА КЦП • ПОВРЕДИ НА ПОГЛАВИНАТА 				

- ИНИЦИЈАЛНИ ТЕРАПЕВТСКИ ПОСТАПКИ ПРИ КЦП
- НЕВРООНКОЛОГИЈА
- ИНТРААКСИЈАЛНИ ТУМОРИ
- ТУМОРИ НА БАЗАТА НА ЧЕРЕПОТ
- ПРОТОКОЛ ЗА ТЕРАПЕВТСКИ МЕНАЏМЕНТ
- ВАСКУЛАРНА И ЕНДОВАСКУЛАРНА НЕВРОХИРУРГИЈА
- ИНТРАКРАНИЈАЛНИ АНЕВРИЗМИ
- ИНИЦИЈАЛНИ ТЕРАПЕВТСКИ ПОСТАПКИ
- ЗАБОЛУВАЊА НА РБЕТНИКОТ И РБЕТНИОТ МОЗОК
- ДИСКАЛНА ХЕРНИЈАЦИЈА
- ПЕРИФЕРНИ НЕРВИ
- ФУНКЦИОНАЛНА НЕВРОХИРУРГИЈА
- ВОСПАЛЕНИЈА

Bolesti i hirur{ki tretman na naru{uvaweto na belite drobovi

- Dojka
- Mastopatija
- Vospalenija
- Benigni tumori
- Maligni tumori
- Hirur{ki intervencii vo torakalna hirurgija
- Graden ko{
- Plevra
- Medijastinum
- Beli drobovi
- Gnojni i glivi~ni zaboluvawa, apsces
- Maligni tumori na bel drob
- Traheja
- Dijafragma
- Ezofagus
- Tiroiidea i paratiroidea
- Trauma na graden ko{
- **Bolesti i hirur{ki tretman na naru{uvaweto na kardiolo{kite i vaskularnite zaboluvawa**
- Voved vo vaskularna hirurgija i Hroni~na arteriska bolest
- Okluzivna bolest na karotidnite arterii
- Bolesti na torako abdominalna aorta -disekciiii, anevrizmi na aorta i iliakalni krvni sadovi
- Ishemija na goren ekstremitet; Vaskularni pristapi na gorni
- ekstremiteti
- Neaterosklerotski bolesti i sostojbi i dijabeti~no stopalo

- Aorto-iljakalna bolesi
- Femoro-poplitealna okluzivna boleest i Aneurizmi na perifernite arterii
- Akutna arteriska okluzija
- Dlaboka venska tromboza i belofroben embolizam
- Varikozni veni i por{en tromboflebitis
- Vaskularna trauma
- Endovaskularna hirurgija
- Voved vo kardiohirurgija
- EKC
- Kardiohirur{ki operacii
- Operacii na vrodeni srcevi zaboluvawa
- Cijanogeni
- Acijanogeni
- Steknati srcevi mani
- Koronarni zaboluvawa
- Valvularni zaboluvaa
- Disekcii na aortalen koren
- Srceva transplantacija
- Povredi na srce i golemi krvni sadovi

- **Bolesi i hirur{ki tretman na naru{uvaweto na digestivniot sistem**
- Abdominalen yid i hernija
- Akuten abdomen
- Omentum i mezenterium
- @eludnik i duodenum
- Tenko crevo
- Debelo crevo
- Apendiks
- Anus i rektum
- Crn drob
- @ol~no kese i `ol~ni pati{ta
- Pankreas
- Slezena
- Laparoskopiska hirurgija
- Transplantaciona hirurgija
- Povredi na abdomenot i genitaliite vo vonredni uslovi

- **Bolesi i hirur{ki tretman na naru{uvaweto urogenitalen sistem**
- Vrodeni anomalii na urogenitalniot system

- Poverdi na urogenitelniot sistem
- Benigna prostati~na hiperplazija
- Kalkuloza na urinarniot sistem
- Urgentni sostojbi vo urologijata
- Tumori na urogenitalen sistem
- Hirurgija na bubreg
- Bubre`na transplantacija
- Urinarna opstrukcija i staza
- Hidrocela, hematocela, varikocela, ma{ki sterilitet
- Nespecifi~ni vospaleniya na urogenitalniot sistem
- Specifi~ni vospaleniya na urogenitalniot sistem
- Eretilna disfunkcija

- **Bolesti i hirur{ki tretman na naru{uvaweto na detskite zaboluvawa**

- Neonatalna hirurgija
- Torakalna i abdominalna detska hirurgija
- Travmatologija
- Detska urologija
- Tumori vo detska vozrast
- Op{ta hirurgija

- **Bolesti i hirur{ki tretman na naru{uvaweto na ko`ata so plasti~ni i rekonstruktivni zafati.**

- Општа хирургиј
- Рани и кожни дефекти
- Конгенитални аномалии
- Хирургија на раката
- Малигни тумори на кожата
- Термички,електрични,хемиски и ирадијациони изгореници
- Реконструктивна хирургија
- Естетска хирургија

- **Bolesti i hirur{ki tretman na povredite na lokomotorniот sistem**

- Политравматизам
- Фрактуре
- Горен екстремитет
- Долен екстремитет
- Рбетен столб и карлица
- Артроскопија
- Воена хирургија

Prakti~na nastava:

Sovladuvawe na klini~kite ve{tini i prakti~na primena na steknatoto teoretsko znaewe.

12.	Методи на учење: Interaktivni predavawa, ve`bi/seminari			
13.	Вкупен расположив фонд на време	615 часови		
14.	Распределба на расположивото време	335 часови предавања, вежби, семинари 280 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	103 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби: 180 часови Семинари 52 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	280 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови	Континуирани проверки* бодови		мин.-макс. 12 – 24
		<p>Kontinuirana proverka na znaewa (kolokvium): 6 pismeni testa Gi pokrivaat site oblasti od hirurgijata vo razli~ni kombinacii vo zavisnost od grupata vo koja studentot slu{a i tekovniot raspored:</p> <ol style="list-style-type: none"> Op{ta hirurgija i traumatologija Torako-kardio-vaskularna hirurgija Digestivna hirurgija Neurohirurgija Urologija Detska i plasti~na i rekonstruktivna hirurgija <p>Studentite od eden kolokvium mo`e da dobijat: 2- 4 boda</p>		
	Завршен испит	Устен дел* бодови Практичен дел** бодови		мин.-макс. 29 - 45 8 - 12
		<p>*Usten del (integrativen)- 4 pra{awa na koi ispra{uva integrativното znaewe koe e bitno za razbirawe na celinata na predmetot i medicinskata praktika (za 10=45 boda; za 9=37-39 boda; za 8=34-36 boda; za 7=31-33 boda; za 6=29-30 boda)</p> <p>**Prakti~en del (spored katalog na ve{tini): pregled na pacient, dif.dgn, terapija (Za 10=12 boda; Za 9=11 boda; Za 8=10 boda; Za 7=9 boda;Za 6=8 boda)</p>		

			Studentot e dol`en da osvoi minimum od predvidenite bodovi za sekoj del od ispitot posebno za da mo`at da mu bidat vpi{ani bodovite za zavr{en ispit. Vo sprotivno, ispitot se smeta za nepolo`en.			
17.2	Активно учество		<p style="text-align: right;">мин.-макс.</p> <p>Теоретска настава* бодови 1 - 3</p> <p>Практична настава** бодови 10 – 16</p> <p>*Prisustvo na teoretska nastava 30%-50% 1 бод 51%-70% 2 бода 71%-100% 3 бода</p> <p>** prakti~na nastava (45 ve`bi so traewe od 4 ~asa): prisustvo: 0.15 boda, kolokvirawe na ve`ba 0.2 boda</p>			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава, активно да учествува во практичната настава и семинарите, и да ги полага континуираните проверки.</p> <p>За да пристапи на завршен испит во испитна сесија, студентот треба да ја има положено секоја од предвидените континуирани проверки со минимум 60% бодови.</p> <p>Ако во тек на семестарот не ги положил континуираните проверки, студентот полага комплетен испит (во испитната сесија прво ги полага неположените континуирани проверки, а потоа пристапува на завршен испит).</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
		Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1	1	Courtney M. Townsend, Jr., MD, R. Daniel Beauchamp, MD,	Sabiston Textbook of Surgery, 19th Edition	дел од програмата на владата на РМ за превод на	2012

		B. Mark Evers, MD and Kenneth L. Mattox, MD		учебници	
	2	Катедра по Хирургија	Специјална хирургија	Универзитет “Св. Кирил и Методиј” Медицински факултет Скопје	2013
22.2	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Ј. Пановски	Општа и специјална хирургија	Универзитет Св. Кирил и Методиј	1988
	2	Г. Кондов	Торакална хирургија	Мекавеј	2009
	3	Ј. Угриновски. С. Јовковски. И. Панговски. К. Лозанче. В. Столески	Неурохирургија	Македонска култура Скопје	2002
	4	И. Тодоров. С. Јовковски. В. Георгиев. М. Гавриловски. З. Спиоровски. В. Јаневски	Клиничка трауматологија	Просветно дело Скопје	2000
	5	Г. Кондов	Заболување на дојка	Мекавеј	2001
	6.	С. Јовковски.	Краниocereбралн и повреди	Детска радост	1998
	7.	А. Ставридис	Калкулоза на уринарен тракт	Кочани: Европа- 92	2003